

Euskalerrria edo Euskadi

“Berezko sorterri edo aberria da” (XII)

EUSKALDUNEN BIZITZAZKO OSAGARRITASUNA⁽¹⁾.

Euskalerrriaren arbasoak, Paleolitiko Neolitikorarte eta aldi orreitan, lortu eben Askatasunezko Jendekuntz Demokratikoa ez zan txantxetakoa izan.

Beragaz, bakezko bizi era bat sortuz gain, euren arteko kidekotasun andi bat lortu eben, irauntasunezko denboraldi aietan, zor eskubidearen ardurazko eginkizunen egilletasunak oituratzen, kidetasunaren emaitzak emon eutsezelako agerpide guztietan.

Eta gure bizitzaren bearrezko ekintzaren emaitzak agerpide orreik emoten ba dabez, bakezko ondorio orreik esaten dabe, Jainkoak Berezitutako Lege bidetik goazela bakez eta zentzun andiko osagarritasunaren ulermenean.

Sinismeneko jakintzaren mailla andi orreitara eldu ziran gure arbaso maitagarriak, Euskalerrriak bere edesti guztian ainbeste erasoari aurka egin ta gero, gaurko egunean guk daukagun sinismenarekin agertu gindezan.

Eta ori ez da lortzen, siniste orren milla urte askotako jabetasuna euki ezik.

A ta guzti baiña, menperatzailletasunezko kaizar arrano andi orreik, euren etenbako lan bitartez, euskal gazteen sinismenetan euren maltzurrezko zalantzak sartzen dabez.

Daukien menpetasunezko andikeritik, egi lez eta lillurazko itxuran botaten dabez guzurak gure gazteen oarkuntzan ezartzen diralako, areik eta maltzurrezko arraoi orreik euren itaunketa eta barneko azterkuntzagaz garbitu arte.

Karlista ta Frankoren guda ostetik, maltzur, guzur ta larderizko denborak izan dira, gazteak, euren norkerizko ulermenean ezarri zitezen, eta euren asarre bidez, sarritan entzun dodaz esaten, **“ezer egin dabe gure aurrekoak ?”**.

Nik, badakit gure gazteen berba orreik, daukien ezinkorrezko larritasun aldetik urtetan dautsezela, arrazoizko egiagaz egiten dan ainbeste maltzur nastezko bidetik, gagozan jakintasunezko denboratan ezin dabelako ulertu, bizitzazko arlo guztietan eurei gertatzen jakiezanakaz.

(1) “Euskaldunaren osagarritasuna” = *complementariedad de los vascos*.

Orregaitik eta goian esan dodan lez, txori begiraldi batez aurkeztuko dautsuet, Euskalerrriaren edozein erriko antzerkian zer gertatzen zan, karlistaren guda bidetik.

Bai ta, karlista guda ostean liberal faziztarekin, eta geroago Frankoren faziztak garaipendu ziranean, Euskalerrriko gizartea zelan geratu zan euren oinpean iñorako urten bide barik morroilpe.

Begitu daiguzan ba, karlistaren idaz lanean azalkatu dodazan borrokarekin, mendi baten albo bietatik zelan doiezan millaka liberalaren lantzadun zaldunak eta oiñezko gudariak

euren izkillu ta kañoiezko tresneriekin, mendi orren aurrean egon zan erritxoan karlistak arrapatzeko.

Eta karlistek iges egin ebelako edo an ez ziralako aurkitzen, erriko agintari, apaiza ta maisua erritarraz plazaratu, eta iltzeko keiñada edo meatxuen galdeketak ez ba ebezan eurak jakin gura ebentik ezer lortzen, erritarren arteko amar edo bostetik,

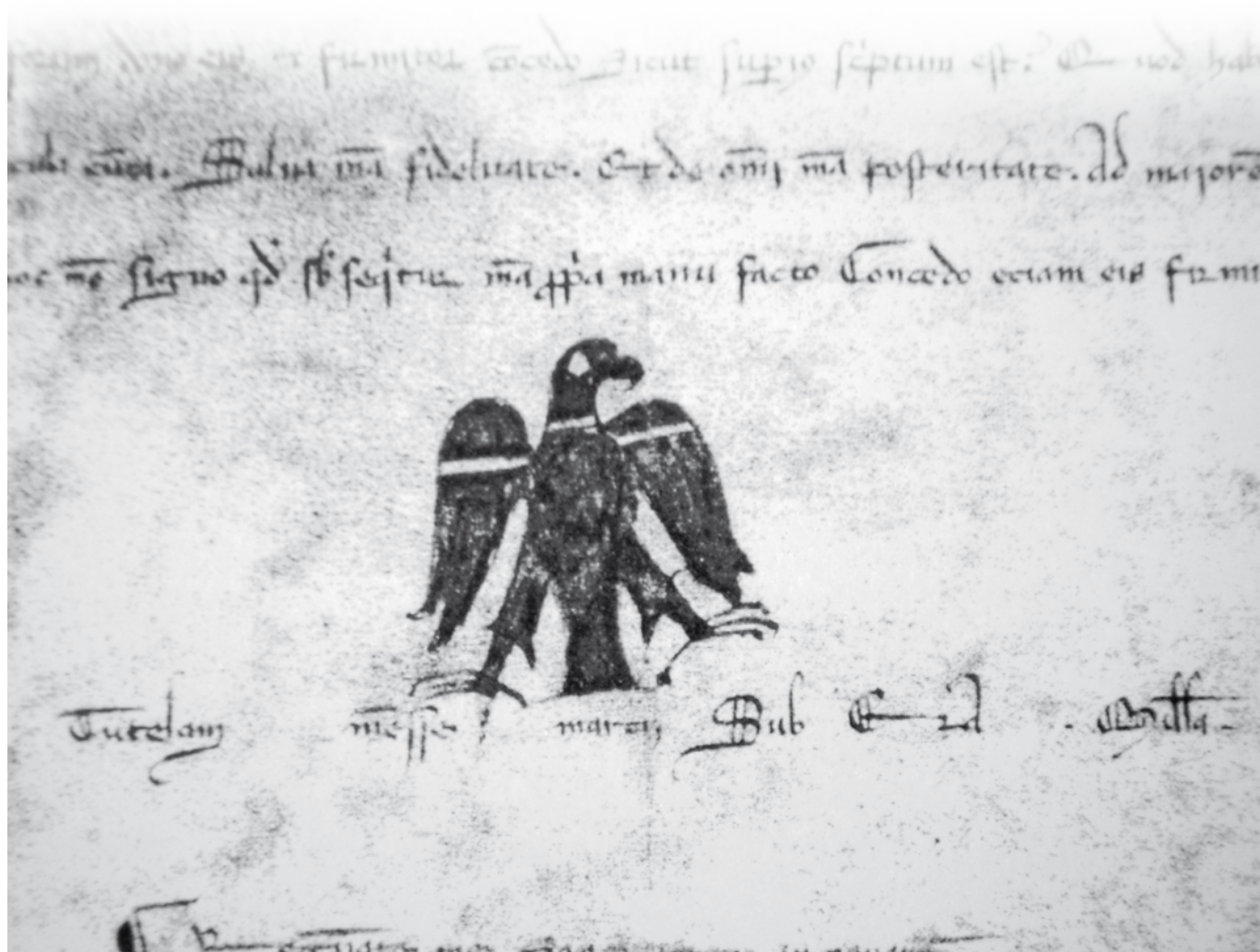
gizon edo emakume bat artuta tiroz ilten ebazan danon aurrean.

Eta zelan gizon edo emakume baten batetik bildur bidez, zeozer jakiten ebanean eta eurentzat garrantzizko gauza izaten zanean, erritar geienari abere ta diru guztiak kenduta, erriak erre egiten ebazala, erritarrak txirotasun aundienean itxita.

Bai mendien basa oiana be erre, liberalak basartetatik aldatzen doiezala, karlisten susmor aurkitzen ziranean.

Karlistaren idaz lanean aipatzen dot, zelan Karl Ferdinand Henningsenek liberalaren aldeko Inglesak, denbora onetan esaten ebala, **“In Isabelen guda lozteak Nafarroaren errietatik ibilterakoan, argi ikusten zirala euren zarraskiko asperkeriak”**.

Gure Euskalerrriko errietan, orduko gizaseme emakumearen artean: *“bildur, ogibide, jende mea, edo ta nortasunaren eritzizko izaeran ainbat naste egon zalako”*, sinismeneko eritziaren arloetan naste aundiak egon ziran liberal edo karlisten alde bietan, eta

geienak abertzaleak izaten ba ziran be, salaketaren bildur aundiak egon ziran, liberalaren zigorrez gain, Zumalakarregik berak be ainbat eriopeko zigorrak aginduten ebazalako, euren aurkako zelatan ibiltzen ziranai.

Eta orainarteko guda guztien ostetan ?.

Gaur bizi garan geienak dakigu 1.936, 1.939ko urte artean, Frankok, berezko lege guztien gaiñetik egin eban basakerizko guda ostein, zelan geratu giñan morroilpe ezer ezin eginik.

Eta zeozer egiterakoan, zelan apurtzen genduzan buruak, gogorkerizko guda indar orren aurka.

Guda orreitan alde bietako gazteen ilketaz gain eta negargarrizko ingurubegi ori ikusita, “*norkerisko asmakuntzalarien biotzetan ez dabe sendituko damu andi edo ta Jainkoaren bildurrik ?*”.

Nik uste dok, politika ta erlijioaren jakintzazko goiko maillatik asita “*norkeri edo sasi jainkotasunaren lapurrezko eritzian bizi gure dabela*” eta orregaitik ez gara arritu bear, gugaitik esaten dabenean: “**Ardi antzekoak dira**”⁽¹⁾.

Pozik baiña beste alde batetik, “*norkerian arautatuko legeak, Jainkoaren legeakaz topo egin dabelako*”, eta aurkako borroka nagusi orrekaz aurrera egin ezinik, “*arrazoizko alkar izketaren aldira agertu gara, gure bizitzak Jainkoak gai oneri ezarri Eutsozan Berezko Legeetan kokatzeko*”.

Lan aztuna aurrera begira daukaguna.

Itxarokorra baiña, Jainkoak bizitz oneitara eragille lez danori bialduta, eta zor eskubidearen ardurak ordezkatzeko aukera garbiak daukagun lez eukinda: “*Gure bizitzaren amaieran, Jainkoaren aurrean benetako gizon emakume lez aurkeztu gindezan*”, munduko gizaren “*baitak*” poztasun aundienetan kokatuz gain, gai mundu onen jaurkintza, beste zentzu oneko argitasun baten sartuko geunke, bearrezkoa dan, arrazoiaren ordezeko ardura bidetik.

Zer esan Euskaldun gazteari ?.

Ikusi dogun edesti onegaz, gazteari lenengo esan:

a) *Gure ariñauko aita ama, apaiz lekaiide lekaiameak, ta agintaritzazko ordezkariak, naikoa egin ebela, guri Euskalerrri eder au, berak gaur daukan demokraziaren askatasunezko sinismen aundian aurkeztuteagaz.*

(1) *Ardi antzekoak dira* = “*Son como ovejas*”.

b) Ekanduaren gora bera Jainkoaren Lege lez, denbora edo aldi guztiak bardiñak izan da, eta Lege orren ordezkari bakarrak eskatzen dauskuelako danon Baitari. Beren betiko legea, zuen bizitzazko belaun aldian jatorriz agertuta, zuen ardurazko txanda dala, berezko lege berezi orreik, oraingo eragille lez ordezkatzeara.

d) Izkillu ta lerkain barik, norkerizko gizon maltzuraren atomozko guda tresnak, Jainkoaren Legeakaz topo egin da beartuta, gaurko edo betiko norkeriaren asmo bidetik urten egin bear dogulako, eta begirune aundiz Berezko Legeak berrezkuratuta, Gai-mundu onek oiñarrituta daukazan Legeakaz, eragille on lez, gizaren eskubideak zuzendu.

Zer egin ?.

a) Gure Euskalerrri osoan leen, Euskereak emoten daukun nortasunaren sinismena osatu ta indartu.

Eta Arana ta Goiri'tar Sabinok eskatzen eban antzera, jakintzaren arloak sakon ikasita, bizitzarako bear doguzan arlo guztietako lantegi ta antolatutako elkarteetan sartuta, gizarteko toki bat bera esanda be, ez daitela euskeratu barik geratu, erriaren osasuna sendatzeko.

b) Gure arbasoen eragipenetik, bizitz oneri ainbeste milla urtetan Jainkoak oiñarritutako Legeari begira, al eben adierazpen ederrenariko bat emonda: "Gure Lege

Zaar eta gizazko eskubidearen alde, gaur gure Baitan daukagun askatasunaren demokrazizko egarrian, jakintzazko egibideak artu, Jainkoa eta gure Aiton Amonakaz daukaguzan zor aundiak ordezkatzeko, bide bakar eta egitsuena dalako.

d) Iñoz baiño sinismen aundiagorekin, mundu zabalean eta Europan batez be argitu ta erakutsi, gure ardurazko eragilletasuna zuzen ta garbientarikoa dala, konturatu daitezzen, alango IZAR bat ezin dala alboratu, Europa ta Mundua gaur, alango erri kudeatzaile on egarri dalako.

e) Eta gaur alderdikedetuta aurkezten bagara be, eta garai onen arrazoizko nasteagaitik, sasi edo ezjakintzak bideratzen gaituen gorroto, bekaizkeri, burukoikeri eta norkerizko arrokeriak baztartuta, "Nortasunezko zentzun aundiz beti, gure Euskal Iparrezko Elburua artu bear dogu", goian esan doguzan guztiak ordezkatu gura badoguz.

Euskaldunak Ipar lez, kontuan euki bear dogu, Espainol kolonigille eritzizko menperatzaileak, Toledoko kaizar irudian daukien lapurkerizko guda indarragaz eta munduko gizaren eskubide guztien gaiñetik, euren norkeria ezarri gure dabela gure Euskalerrrian, eta len bait len, orko estualditik urten bearra daukagu, Jaungoikoa ta Munduko gizari eskeintzea gura ba doguz, Euskerea bidez, Askatasunezko-Demokrazian lortu genduzan zentzunezko jakintz aundiak.

Euskalerrria oso zaarra da, bai gaztea be, eta nik badakit, Euskalerrriaren oraingo seme-alabak gai dirala, euren ordezko ardura orreik alai ta sinismen aundiagaz beteko dabezala, eta benetan diñotsuet, zuen belaun aldiaren unetxo dala Euskalerrriaren Askatasunezko agertunea.

Ikusi dogun lez, Euskal izaera osagarritasunezkoa dala, bere Askatasunezko Jendekuntz Demokratikoak, ez dautsolako beste biderik aurkezten, eta gitziago

maltzurrezko norneriakin ibiltzen, EUSKERA, euskaldunai emoten dauskun Izatezko Nortasuna, gure arbasoen oituratutako lan bikaiñaren bidez jaungoikuaren legeari begira zentzunezko eta zorrotasunezko egi aundiz eginda dagoelako.

Euskal gizarte guztiari esan: "Aitzaki ta maltzurrezko alderdikeri barik, edo ta naita alderdiekaz jokatu bear, EUSKALERRIA edo EUSKADIren ELBURUAGAZ jokatu bear dogula, JAINKOA eta ABERRIARI zor dautsezelako gure izatasunezko NORTASUNAK".

Eta kontu andian euki, Euskadi ta Nafarroagaitik berba egiten dogunean, Euskalerriarengandik berba egiten dogula, biak euskaldunak izanez gain, Euskalerraren biotzezko ardatz-gailluak diralako.

"EUSKALERRI edo EUSKADI, IZAERAREN NOTASUNEZKO GORPUTZ BAT DA, ORAIN ASIKO OTE GARA BA, DAUKAGUN GORPUTZ EDER AU ZATITUTEN?"

ARGI IKUSI BEAR DITUGUZ, EUSKALERRIKO ETSALAREN

"TREBETASUNEZKOERASOAK"

ARANA ETA GOIRITAR SABINO KONTURATU ZAN ETA ORREGAITIK ALDARRIKATU EBAN:

"EUSKALERRIA edo EUSKADI"

"EUSKALDUNEN ABERRIA DALA"

**Atutxatar Paul
Zornotzan 2.011n Urrillaren 21ean.**